

Byrokratian hyödyntäminen maatila- ja maaseutuyrityksen toiminnassa ja johtamisessa 1.2.2017-30.6.2018

Rakennetukien kesäpäivät 7.6.2018

Pekka Häkkinen

ProAgria Etelä-Savo

Byrokratian hyödyntämien maatala- ja maaseutu-yrityksen toiminnassa ja johtamisessa

Byrokratian purku kehittämisehdotuksista byrokratian hyödyntämiseen

Byrokratian purku kehittämisk ohteet huhtikuu 2016

Mavin ja Eviran vastaukset kehittämisk ohteisiin huhti-kesäkuu 2016

Viljelijöiden tarkennukset viranomaisten vastauksiin loppuvuosi 2016

MMM:n, Mavin, Eviran vastaukset viljelijöiden tarkennuksiin sekä toteutetut byrokratian purkutoimet syyskuu 2017

Yhteenveto seminaari mitä byrokratian purkutoimia on tehty ja ollaan tekemässä 16.10.2017

Viljelijätyöpajat hyödyllinen byrokratia syyskuu 2017

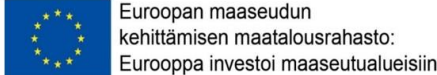
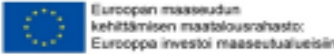
Viranomais- ja viljelijätyöpajat talvi 2018

Yhteenveto kehittämistoimista tuotantosuunnittain, hyödyllisen byrokratian toteuttamiseksi viranomaisten toimet

Lähtökohtia esim. kotieläintilan valvonta ja kirjaamisvaatimukset

Kotieläintiloiden keskeiset lähtökohdat

- Oranssi: Kotieläintilan keskeiset lähtökohdat
- Vihreä: Kuntien keskeiset lähtökohdat
- Harmaa: Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
- Keltainen: Kuntien keskeiset lähtökohdat
- Sininen: Kuntien keskeiset lähtökohdat

Maatalouden skenaariot: CAP2020

Suomen maa- ja elintarviketalouden kilpailukyky heikkenee

Uhat →

2. Maatalous
hillintätalokoiisiin
-skenaario

4. Maatalous muuttuvan
kauppapolitiikan
puristuksessa
-skenaario

Julkinen ohjaus
ja julkinen
rahoitus vahvaa

Julkinen vs. markkinat

SKENAARIO 5
1. BAU nykyiseen
suuntaan -skenaario

Vapautuvat
markkinat,
markkinaehtoisuuden
lisääntyminen

Mahdol-
lisuudet →

3. Energiamuutos
maataloudessa
-skenaario

5. Arktisuuden brändäys
viennin veturina
-skenaario

Suomen maa- ja elintarviketalouden kilpailukyky vahvistuu

Lähtökohtia

Asiakas

Tuoteturvallisuus

Asiakastyytyväisyys

Jäljitettävyys

Ympäristön suojele

Viljelijän pärjääminen

Taloudellinen

Henkinen

Tukitason aleneminen jatkuu

Byrokratian purkaminen kärkihankkeena

Ruokavirasto 2019

Valvontamenetelmän muutos/monitorointi

Tavoitteet

- Hyödyllisen byrokratian (joka hyödyttää yrityksen toimintaa) määrittäminen
- Viljelijän ja maaseudun pienyrittäjiin kohdistuvan byrokratian sujuvoittaminen/yksinkertaistaminen
- vähentää viljelijän työkuormaa ja tätä kautta parantaa myös viljelijöiden jaksamista
- Vaikuttaminen tulevan ohjelmakauden vaatimuksiin.

Työprosessi

1. Määritetään tilan/yrityksen toiminnan kannalta ”tarpeellinen byrokratia” viljelijäryhmissä joissa mukana asiantuntijoita sekä elyn edustus, sihteerinä ProAgrian asiantuntija
 - maito, liha Anne Nykänen pj
 - pelto, Yrjö Ehnrooth pj
 - Luomu, Anssi Laamanen pj
 - Elintarvikkeiden jalostus/suoramyynti Susanna Nuutinen pj
2. Työstetään työpajassa (jossa kaikki tahot edustettuna) toimintatapoja ja menetelmiä kuinka tämä tarpeellinen byrokratia toimisi valvonnoissa tarkastuksissa jne.
3. Tavoitteena luoda esitykset eri tuotannosuunnan tiloille/yrityksille riittävästä ja hyvästä sekä tuottavasta byrokratiasta - valtakunnan ja aluetasolle.

Työn tuloksia

Maito- ja lihanautatyöpajojen yhteenveto

¶

Byrokratian keventämisen kehittämiskohde	Toimenpiteen kuvaus	Vastuutaho
1. → Nautaeläinrekisterin eläinilmoitusten kirjaamisen kehittäminen	Kirjaukset Minun Maatilani-sovelluksen kautta, rajapinnat muihin ohjelmiin viljelijän oikeusturva huomioon ¶ Eviran eläintietojärjestelmän uudistus vuonna 2020	Nautaeläinrekisterin kehittäminen jatkuu Mtechin ja Eviran kanssa yhteistyössä
2. → Lammas- ja vuohiohjelmistojen ja rekisterien kehittäminen	Lammas- ja vuohiohjelmiston uudistuksen myötä tulee kehittää yksi ainoa tietokanta tai sovellus, johon kaikki tarvittavat tiedot lammas- ja vuohitilojen eläinilmoituksiin, terveysvalvontaan, ketjuinformaatioon, tuotosseurantaan	Evira ja Mtech ¶

Maito liha työpaja kehittämisesitykset

- Nautaeläinrekisterin eläinilmoitusten kehittäminen, kirjaukset yhden kanavan kautta esim. Minun Maatilani sovellutuksen kautta
- Lammas- ja vuohiohjelmiston uudistus siten, että syntyy yksi tietokanta tai sovellutus
- Eläimestä tulee tehdä syntymä, siirto- ja poistoilmoitukset 7 päivän sisällä riippumatta siitä onko käytössä manuaalinen tai sähköinen järjestelmä → muutos etenemässä, erillistä nautaeläin luettelo ei tarvita jos ilmoitukset sähköisesti 7 pv
- Nautojen poisto- ja siirtoilmoitukset teurastamojen tehtäväksi
- Kaikki korvamerkit (pää- ja apumerkit) etäluettaviksi, jos poisto- ja siirtoilmoitukset tekee teurastamo

Maito lihatyöpaja jatkuu

- Nasevan kehittämistä tulee jatkaa, jotta sen sujuva käyttäminen ja hyödyt lääkintäkirjanpidossa nähdään selkeämmin.
- Verokirjanpidosta löytyvät kuitit tulee riittää dokumentoinniksi. Kaikesta turhasta dokumentoinnista päästävä eroon
- Valvontakäynnistä ilmoitettava aina vähintään 48 h ennen valvontaa
- Tukiseuraamuksissa kotieläin ja peltopuoli tulee erottaa toisistaan, täydentävät ehdot pelto ja kotieläinpuoli eriytettävä
- Valvontojen yhdistäminen täytyy miettiä tarkemmin

Peltotyöpaja

- Toimiva laatujärjestelmä ja KASVI-OIVA tukemaan viljelijän toimintaa ja tuomaan markkina-arvoa tuotantoon ja tuotteelle kolmiportainen laatujärjestelmä, perus taso, keskitaso, korkea taso
- Monitorointi peltoalavalvontaan ja sen perusteella tehdään tukiehdotus
- Yksinkertaistetaan tukiehtoja, monitorointi, laatujärjestelmän hyödyntäminen
- Vipu palvelu koko elintarvikeketjua palvelevaksi digi-alustaksi, viljelijä, sopimuskumppanit, viranomaiset
- 'Kasvi-Oiva' rakenteen kehittäminen
- Avoimen tiedon hyödyntäminen viranomaistoiminnassa ja tuotteiden markkinoinnissa ja tietojärjestelmien yhdistäminen

Peltotyöpaja jatkuu

- Avoimen tiedon hyödyntäminen viranomaistoiminnassa ja tuotteiden markkinoinnissa ja tietojärjestelmien yhdistäminen
- Arktisuuden brändäys ja sertifiointi, kansallinen asia

Luomutyöpaja

- Laatu järjestelmän hyödyntäminen osana luomusuunnitelmaa ja yhteiset toimintatavat luomutarkastuksissa
- Luomuvalvonnasta luomuvalmennukseen
- Tiedon hallinta luomussa: Sähköisen ohjekirjan muotoilu tilakohtaisesti -> tila itse muodostaa oman tilan profiilin mukaisen ohjekirjan, jonka muodostamisessa sähköinen alusta ohjaa ja neuvo

Elintarviketyöpaja

- Valvontaa on edelleen kaikin keinoin yhdenmukaistettava. Riskiperusteisuuden ja toiminnan laajuuden sallima vaatimusten ja valvontatason määrittely on hyödynnettävä yritysten toimintaedellytysten helpottamiseksi.
- Oiva tarkastuksen kokonaistuloksen esittämisestä luovuttaisiin ja tarkastuksen tulokset julkistettaisiin vain asiakokonaisuuksittain
- Lihatuotteiden alihankintaketjussa on haasteita saada tuotteisiin valmistuttajan/tuottajan kannalta oikeat, lainsäädännön edellyttämät merkinnät, viranomaisilta toivotaan selkeää ohjeistusta alihankintaketjun pakkausmerkinnöistä
- Elintarvikepakkasten kelpoisuustodistus vaaditaan vain yrityksen itse käyttöönsä hankkimista kontaktimateriaaleista

Elintarviketyöpaja jatkuu

- tainnuttajatutkinto antaisi suorittajalleen pätevyydellä kuljettaa tainnuttajan työpaikkana toimivalle teurastamolle eläimiä
- Tarkastuseläinlääkäri voi antaa väliaikaisen tainnutusluvan, jolloin hänellä voisi olla jatkossa oikeus/pätevyys ottaa vastaan myös tainnuttajatutkinnon näyttö
- Teurastamolla (lintu/sika) syntyvä jätevesi pitää puhdistaa, vaikka sian ja siipikarjan teurasjätteet saa Etelä-Savona alueella haudata. Omalla tilalla kuolleita eläimiä saa polttaa, mutta teurasjätteinä syntyviä eläinten osia ei. Mihin perustuvat näiden käytäntöjen riskiperusteisuudet?
- Vesinäytteiden ottamistiheys ja -laajuus vaihtelee ja ohjeistus muuttuu valvojitain/valvontakäynneittäin.

Maataloustuotannon valvontaselvitys

- MMM:n asettama kolmen selvityshenkilön tekemä selvitys, Evira ja Mavi osallistuivat. Selvitys julkaistu kesäkuussa 2017.
- Toimenpide-ehdotuksia oli yhteensä 60.

Toimenpiteitä, joiden edistäminen aloitetaan v. 2018 (osa monivuotisia):

- tietojärjestelmien ja rekisterien kehittäminen siten, että tiedon voisi tallentaa vain yhteen kertaan
- viljelijöiden kertakirjautuminen rekistereihin ja tietojärjestelmiin
- valvojasta valmentajaksi toimintatavan edelleen kehittäminen
- ohjeiden selkeyttäminen
- asiakastyytyväisyyskyselyt viljelijöille valvontakäynneistä
- maataloustuotannon valvontojen keskittäminen (kokeilupilotti tänä vuonna)

Yhteenvetoa

- Vain sellaisilla asioilla, joilla on jotain todellista vaikutusta elintarviketurvallisuuteen tai jäljitettävyyteen on pidettävä kirjaa. Kaikista vapaaehtoisista järjestelmistä tulee luopua
- Tarpeellinen kirjaaminen yhteen kertaan ja yhteen paikkaan
- Hanke päättyi uransa huipulla, oli saatu vuoropuhelu yrittäjien ja viranomaisten kesken parhaaseen vaiheeseen → tunne, että puhalletaan yhteen hiileen
- Hankkeen tuomia kehittämissesityksiä viedään aktiivisesti eteenpäin viranomaisten ja eri tahojen toimesta

Yhteenvetoa

- Tiedon lisäämiseksi, valvonnan yhdenmukaistamiseksi ja yhteisen ymmärryksen kehittämiseksi eri toimijoiden välillä tarvitaan jatkossakin tiivistä keskustelua → tähän tarvitaan pysyvä rakenne viranomaisten, asiantuntijoiden ja viljelijöiden/yrittäjien välille
- Mahdollisuudet luoda yhdessä (viljelijät/yrittäjät, viranomaiset, toimijaverkosto) parempi järjestelmä kuin muilla, jolla voimme todentaa asiakkaille, että meillä on tarjota maailman parhaat elintarvikkeet